

नेपाल संवत् १०६६
न्हू दँया भिनुना

१०६६

सकिमिला पुन्हि

ठाकुरलाल मानन्धर

काशीनाथ तमोट, भोजपुर

केशवनारायण राजोपाध्याय

श्यामसुन्दर सय्जु

अर्नेष्ट हेमिग्वे

राजा शाक्य

जगतबहादुर जोशी, पाल्पा, तानसेन

शुरेन्द्र शाक्य, त्रिशुली

नगु, सक्क

स्याम डी. कुमाः

नेपाल संबत १०९६

न्हूदँया भितुना

भाजुरतन इन्जिनियरिंग एण्ड सेल्स प्रा. लि.

खिदिं

- लुकास सर्भिस ओवरसीज, बिलायत व
- इण्डियन लुकास सर्भिस, भारतया उत्पादन कार, ट्रक इत्यादिया स्पेयर पार्टस्
- मेसि फर्गुसन ट्रक्टर भारतीय व बिलायती
- बिलायत स्थित क्राइस्लर कम्पनीयागु कार व मेनेगु बाहन
- रेफ्रिजरेटर कम्पनीयागु क्लच प्लेट
- इण्डियन अक्सिजन लिमिटेडया विभिन्न प्रकारयागु अक्सिजन ग्यास व मेमेगु विभिन्न कम्पनीया मेसीनरी व अन्यान्य सामग्रीया

नेपाल अधिराज्यया निति वितरक खः
सेवा यायेगु अवसर बिया दिँ ।

भाजुरतन इन्जिनियरिंग एण्ड सेल्स प्रा. लि.

पो० बा० नं० १३३

ज्योतिभवन, कास्तिपथ, काठमाडौं

शाखा -- बीरगञ्ज, विराटनगर, भैरहवा, हेटौडा ।

नेपाल भाषाया
लयपौ

दं १९/१

थ्यंल्या: १५९

नेपाल सम्बत १०९६ कछला

संरक्षक : चित्तधर 'हृदय'

संपादक व प्रकाशक - हेमबज्र बज्राचार्य

सहायक संपादक - विष्णु चित्रकार

व्यवस्थापकपिं - पद्मरत्न तुलाधर,

भूषणप्रसाद श्रेष्ठ

अमर कोष २

ठाकुरलाल मानन्धर

श्व अमरकोषया भायनाप आः कीसं लहाना चवनागु
भाय् आपाः पाः धाये मज्यू स्वसः पेसः दँ वने धुंकाः नं
थुलिचा जक पाःगुयात छु पाः धायेगु ? बरु कीसं श्व वंगु
सङ्घि दया भिन्नय् चवयेगु मयासे लहा जक लहाना वयागुलि
हे आपाः पाका हया चवना । भाषाया स्वभाव तंका वया
चवना । अरु नं सन्तोषया खँ- कीके ल्यं दनिगु क्रियापदं
यानाः कीगु भाय्या थःगु हे पहगु व्यक्तित्व पिजवया हे
चवंगु दनि । छगु नपूना तथा दसिया लागी श्व अमर
कोषया भाय् उखे थुखे पुत्तु पुइकाः ववय् ववया हया
चवना स्वथा दिसँ ।

ग्वस्हं परमेश्वरस आत्मास ज्ञान नों दया नों समुद्र
थ्य पूर्ण याङ् चोङ् आविनाशी जुस्वें इहत्रय सुख परत्रय
मोक्षयेव ज्ञानि ... मेव नव ग्रन्थ शास्त्रस मुडाव नाम नों
लिग नों व्यक्त याङ् सय जीयकं अमर सिंह पम्डितस्यं
दयका । स्त्री लिग पुंलिग नपुंसक लिग स्वता लिग थे

सेहुन िष्णु धारे त्वं वाच्य लिङ्ग द्वयो धारे त्वं स्त्रिलिग
पुंलिग नेता तु धावदले त्वं हङ् श्व श्लोकया नाम अर्थ
धाले त्वं लिश्व नाम गोस्यं हया जुरो ।

श्वते स्वर्गया नाम— बुध भलादस नाम शाक्य मुनि,
विष्णु तो कोखाया मणि (कौस्तुभः), शिवसेन जोडा लि
(पिनाक) ब्रह्मथ्यादि मातृका (ब्राह्मीत्या द्यास्तु मातरः),
शिवस भसम (बिभूति), कुमार भराड (कार्तिकेय ...),
सुमेरु पर्वत देवयाथाय् देवया वेश्या (स्वर्वेश्या), अग्निस
नाम (वंशवानरो ...), बडवार लगि (वडवानल), मेया
ज्वाला, मेवोडि (स्फुलिग) मेजल (संताप ...), लुग्बडस
चोंव वायु (प्राण), मार्गस चोंव (अपान), नामिस
चोंव (समान), कण्ठस चोंव (उदान), सर्व शरीरस
व्यापरपु वायु (व्यान) धाय, श्वते शरीरस वर्तेरप चोंव
वायुया नाम जुरो । बेगया नाम, अतिमनर्थ, ननान मदीस्थं,
ह्लियाङ् मडिस्थं, अति तवच्छान, क्वातकं जोडा, शीघ्र

आदिपंसज नपुंसक सेये गुण थ्वलकाव वाच्यं लिग ।

थ्वते भूमि वर्ग— पृथिवी भूया नाम, चा, गंधिचा, सरिचा भुं, सरिमलाक भुं, लेखमदोध्यंथ भुं (मरु), ग्वाक भुं (स्थलं), क्षलमुं (खिला), वं (प्राग) ये (दक्षिण), यो [प्राच्य], यं [उदीच्य], यो [पश्चिम], यं [उत्तर], यं विने यो विने [the northern region], हिमवन्तनं ये बिन्ध्यन यं [मध्य देश] नम भव भुं [one abounding in reeds], चवल भुं [-in water lilies], बोत्तिसि अक भुं [वेतस्वान..], वड्से भुं [one abounding in green grass], हड सि भुं [clayey and muddy], फिनोव भुं [full of stony or similar nodules], फिद्वल भुं [sandy], मिड खवन जाव भुं [watered (viz. its rice) from a river], वंधने जाव भुं, गापे भुं [- or by rain], ग्वाठ ज्याक भुं, ग्वाठ भुं [गोठं...], पिचोत भुं [contiguous ground], ड्याडि [सेतुराली] सपाडिनिन दोचिडा चा [an anthill], लं [a road], राजबाट [a good road], मभिड लं [a bad road], लं मखोलं [अपन्याः] पिवका लं [meeting of four road], तायिने ल्वक मदो लं [a long and lonesome way], ने कोस भुं [क्रोश युग], पसरकून लखू धाये [a high way], देशन पिहाय लं [पुरस्यो पनिस्कारम्]

थ्वते पुर वर्ग— खडो [the thres hold],

लिबो [a court or yard], ववखडो लोहो [the lower threshold of door], लिबि लं [a back door], फलमुं [a covered terrace in the yard], खट ग्वड [अगलं -bolt or bar], गणसरे [stairs], स्वहने [a ladder], तुफे [a broom], वं पुक [dust or sweepings], दुंबिलं, विहाव लुखा [the entrance of a house], इत्यादि ।

थ्वते काल वर्ग— सूदं [प्रातया नामं], तव च्छान खिडु [रात्रि], तोयु वा युक्त रात्रि, थनु वव चा, थनु सूदं नलि कनसते वल ह्नि, तव चा, नाश चा, वा चा, बालच्छि, थोकला, गाकला, गाक थोक नेगुडिमास लच्छि, यो लच्छि नेगुडिन क्रतुच्छि, थवगु स्वथायन भयच्छि खुला, थिसला, पोसला, सेला, चेतला, चंगुणिला, बोच्छोतला, तबोच्छोतला, दितला, गुणिला, एन्दला, कनिला, कोयला ।

थ्वते धो वर्ग— फावव, चाकु, चेलु, पालु, खायु, पाडु, थ्वते षड्रस । तोयु, तोयु ववो ज्याक, त्रोयिव, वंचो, एयु, वाडु, ह्याडु, तोयू ह्याडू ज्याक, शियिव, हाकु ह्याडु, हकजिपनि, ह्याडूवनि, सियु, हकजी, वंचु खवाल, तोयूवनि, वंसि बस्त्र । इत्यादि

थ्वते शट्टादि वर्ग— बोखं ल्हाया [उपन्यास], फसखं ल्हाया [उपाख्यानम्], चाकु वचन, थिगव सर, थोकसर, कयंगल सर, झङ्गल हाल थिशर, थोक सर [प्रतिध्वनि], मे सर । इत्यादि (इत्यलम्)

‘नेपाल भाषाया सफू न्ययाः मद्यु, न्यानाः ब्वने फयेमा’

नेपाल सम्बत १०६६ च्हुँदया भित्तुना

न्हसला सफू कुं

(नेपाल भाषाया न्ह्यागुं सफू व पत्रिका पसः), केल त्वाः, येँ

स्वंगू नेपाल-सम्बत - छगू परिचय

काशीनाथ तमोट

नेपाल-सम्बत धायेवं नेपालय प्रचलित थःगु हे मौलिक कारणं पिकाःगु सम्बत धकाः थू । अज्याःगु सम्बत नेपालय ह्लापानिस्यं आःतक स्वंगू प्रचलित जुइधुंकल । उकिमध्यय शक सम्बत ८०१, वि. सं. ९३६ कार्तिक शुक्ल प्रतिपदा वा ई. सं. ८७९ अक्टोबर २०, विहीवार खुन्हुनिस्यं पिदंगु थ्व दैय् १०९६ ब्यंगु नेपाल-सम्बत आःतक प्रचलित जुयाः वयाच्वंगु दु । ईसवी संवतया ल्याः बार समेत डा० किलहर्न भाजु Indian Antiquary (Vol. XVII, P. 246) स उल्लेख यानाः दौगु खः । वस्वयाः ह्लापा नेपालय निगू नेपाल-सम्बत प्रचलित जुयावने धुंकल, गुगु लिच्छविकालीन अभिलेखय छचला तःगु दु । उगु सम्बत्यात जि थन छाय् नेपाल-सम्बत धयाच्वनाधाःसा, उकिया बारे आःतक निर्विवाद निर्णय मजूनि, अले उगु सम्बत छचलिगुली नैपाःदेया थःगुपन दु । जि थन थुगु स्वंगू सम्बत्या नां इबलंक ह्लापांगु, निगूगु व लिपागु नेपाल-सम्बत नां तयाः छत्वाःचा ह्यसिके ज्या यायेत्यना ।

ह्लापांगु नेपाल-सम्बत- नैपाःया ऐतिहासिक जुजु मानदेवं चांगु नारायण याथाय् विजय-स्तम्भ थंबलय च्वयातःगु अभिलेखय छचलातःगु सं. ३८६ यात थौंकल्लय फुक धयाथे इतिहासकारतयसं शक सम्बत धकाः माने यानाः वयाच्वंगु दु, अय् नं गुलि गुलि इतिहासकारतयसं थ्व खंयात रबीकार मयाः । मैपिनि ला छु खे, नैपाःया

इतिहास शिरोमणि बाबुराम आचार्यजु हे थ्व सम्बत्यात 'कोशानु सम्बत' अथवा 'पुरानो नेपाल सम्बत' धयाच्वंगु दु, यद्यपि वय्कलं थ्व सम्बत शक सम्बतथे ई.स. (वि. सं. १३५) सं पिदंगु खः धकाः स्वीकार यानाःगु दु । शक सम्बत्या दै चैत्र १ गते हिलि, गथे कि बिक्रम सम्बत वंशाख १ गते हिलि । थुगु निगू सम्बत्यात तिथि-अनुसारया महीना कथं चैत्र (कृष्ण पक्ष वा शुक्लपक्ष) शुरू जुइगुलि थुकियात चैत्रादि (चैत्रं शुरू जुइगु) सम्बत धाइ । थ्व हे कारणं ह्लापांगु नेपाल-सम्बत शक सम्बत मखु धकाः भारतया कुषाण खलकं वःपि कोशानुतयसं स्थापना याःगुलि थुकियात आचार्यजु 'कोशानु सम्बत' धौदौगु खः । थ्व सम्बत शक सम्बत शुरू जुयाः ह्यला लिपा वि. सं. १३५ (शक सं. १) कार्तिक शुक्ल प्रतिपदा खुन्हु पिदंगु खेय् आः वय्कवः (फुक धयाथे) इतिहासकारते छगू मत जुया च्वंगु दु । थथे छुं भिन्नता दयाः नं वय्कःपि अपो इतिहासकारतयसं थुकियात स्वतन्त्र छगू न्हूगु नैपाःया सम्बत माने मयास्य उगू इलय् उतरभारतपाखे प्रचलित शक सम्बत हे खः धकाः छचलावयाच्वंगु दु । थ्व सम्बन्-यात छह्य निह्य इतिहासकारतयसं ई. ३१८ निसे शुरू जुइगु गुप्त संवत, ई. पू. ५८ निसे शुरू जुइगु विक्रम संवत व विद्वान् लेभौ ई. ११० निसे शुरू जूगु लिच्छवि-सम्बत भाप्युगु आः वय्कःपि छह्य निह्यस्यां त्वःताः मैपिसं विश्वास मयाये धुंकल । थ्व सम्बत ई. ५६ (वि. सं.

११३) निसें पिदंगु खः धकाः प्रमाणित यायेत छगू सफू हे चवयादीह्य खः शङ्करमान राजवंशीजु । व्यकलं 'लिच्छवि संवत्को निष्कर्ष' (ने. सं. १०९४) य आपालं उदाहरण व गणना, प्रमाण विद्याः थ्व सम्बत् शक सम्बत् स्वयाः २२ दं न्ह्यो पिदंगु खः धकाः प्रमाणित यायेत कुतः यानादीगु दु । व्यकःया तर्क बल्लासां प्रशिद्ध व विद्वान् इतिहासकार-तयसं थ्व खँ स्वीकार मया नि, छायाधाःसा व्यकलं छुं ऐतिहासिक खँयात प्रमाणित यायेत नं तत्कालीन सामग्री-यात जक आधार मयास्य लिपालिपायागु सिद्धान्तया आधारं नं व खँ पुष्टि यायेत साहस यानादिल । राजवंशी-जुं थुकिया नां 'लिच्छवि सम्बत्' धयादीगु दु । इतिहास-कार लेभोया थें व्यकःया नं विश्वास दु थ्व सम्बत् सुं लिच्छवि जुजुं किराततयत् त्याकुगु लसताय् पिकाःगु खः । थ्व सम्बत् लिच्छविकालीन अभिलेख्य मानदेवया चांगुया सं. ३८६ निस्यं शिवदेव व अंशुवर्माया लेलेया सं ५२६ तक छचलातःगु दु ।

निगूगु नेपाल-सम्बत्— ह्यापांगु नेपाल-सम्बत्थें थ्व नं विवादास्पद जुयाच्वंगु दु । जकियात अप्पु संक्षिप्त शक सम्बत् धयाच्वये मफु । अंशुवर्माया बुडमतीया संवत् २९ निस्यं केशरपुस्तकालयय् दुगु ग्रन्थ 'सहोतरतन्त्र' स छचलातःगु लिपाह्य जुजु मानदेवया पालय् सं. ३०१ तक अर्थात् लिपायागु ने. सं. (ई. ८७९) शुरू जुइ स्वदं न्ह्योतक छचलातःगु दु । थुकियात 'संक्षिप्त शक सम्बत्' धाःगु कारण खः, शक सम्बत् ५०१ थ्यंबलय् ५०० यात लिक्क्याः १ निस्यं न्ह्यु सम्बत् छचल धइगु विश्वास । थुकियात इतिहास-शिरोमणि बाबुराम आचार्यजुं 'पछिल्लो कोशानु सम्बत्' अथवा 'पछिल्लो, पुरा तो नेपाल-सम्बत्' धेदीगु दु । संक्षिप्त शकः 'पछिल्लो कोशानु' अथवा 'पछिल्लो पुरानो नेपाल-सम्बत्' धायेबलय् थ्व शक सम्बत् ५०१ (ई. ५७८, वि. सं. ६३६) नं शुरू जुल

धाःगु खः । थ्व सर्वमान्य मजू । धनबन्धु ब्रह्माचार्यजुं 'लिच्छविकालीन अभिलेख' (वि. सं. २०३०) य् थ्व ई. सं. ५७६ (शक ४९८, वि. सं. ७३३) निसें शुरू जूगु 'मानदेव सम्बत्' (?) धयादीगु दु । अथेनतुं यानाः शङ्करमान राजवंशीजुं गणनाद्वारा थ्व ई. ५५२ (शक ४७४, वि. सं. ६०९) निसें शुरू जूगु 'अंशुवर्मा संवत्' धेदीगु दु । व्यकःया विश्वासय् थ्व सम्बत् अंशुवर्मा आमीरवंशी झौमगुप्तया शासनयात थःगु अधिनय् काःगु लसताय् पिकाःगु खः । थ्व सम्बत्यात ई. ६०६ निसें शुरू जूगु 'हर्ष सम्बत्' व ई. ५९५ निसें शुरू जूगु 'तिब्बती सम्बत्' खः धकाः तर्क्याःपि इतिहासकारत नं दु ।

लिपागु नेपाल-सम्बत्— थौंकन्ह्य नेपाल-

सम्बत् धकाः छचला धयाच्वंगुयात हे जि थन लिपागु नेपाल-सम्बत् धया चवनागु खः । थ्व सम्बत् सुनां गुकथं छचल धैंगु खँय् निर्णय जुइ मफुनि, उकि मनुपिच्छे खँ पानाच्वंगु दु वंशावली खवपयाह्य आनन्द मल्ल (ह्यापांह्य) जुजुं थःदेया ज्योतिषी सिद्धिवरतं लुइकुगु सुवर्णासिद्धि साइतय् लखुतिथं हःगु फि लुं जूगुलि येयाह्य वंजाः शंखधरं थ्व सम्बत् चले याकूगु खः धकाः च्वयातःगु थौंकन्ह्य जनसाधारणय् अप्वः प्रचार जुया च्वन । गुलिसितं थुकियात नेपाः संदेशं मुक्त जूगुया लसताय् थ्व प्रचलित जूगु धाइ, गुगु काल्पनिक खँ जक खः । छह्य विद्वानं शक सम्बत् ८०१ थ्यंबलय् नेपाःमितस्यं '८' त्याःयात अशुभ भापियाः न्हकथं १ निस्यं छचलावःगु खः धाःगु दु, थ्वखँ ह्यापांगु नेपाल सम्बत् शक सम्बत् शुरू जुयाः ह्यापांगु लिपा शुरू जूथें शक सम्बत् ८०१ शुरू जुयाः ह्यापांगु लिपा थ्व लिपागु नेपाल सम्बत् पिदंगु खने-दुगुलि थथे हे खः धायेमफुनि । सूर्यविक्रम ज्ञवालीजुं यल, महाबोधी विहारया छगू ताडपत्रय् च्वयातःगु संवत् ७ (त्यं ल्युने १ य्)

न्हिलेगु स्यंम्ह गुरू लूस्यून

केशव नारायण राजोपाध्याय, खवप

न्हिले फुक्कं सः । लाता-गारानं हिले सः । हिले मसःपि लुइके फइ मखु । न्ह्यू उवाः व मन्ह्यू उवाः जकं लुइके फइ । न्ह्यू उवाः न्ह्याइपु धाइ । मन्ह्यू उवाः ह्याइपु धाइ । थव जकं लुइके फइ । हिलेगु सुनां सुइतं स्पने माःगु मखु । थव जन्मं निसैहे सयेका वया च्वंगु खः । नकतिनि बूह्य मचा धकाः गनं स्वः वंसा लछि दुह्य धाःम्हं न्ह्यूगु खनी, थव छु मांम्हं स्यंगु खःला ? तप्यंक धाये, मखु । थव वं स्यंगु खः गुह्यासनं वैंत जन्म यात । याने प्रकृति खः । प्रकृतिया नियमय् दुने लाःगु खँ खः । अकिं फुक्क मन् जाति हिले सः ।

हिलेगु जन्मसिद्ध अधिकार खः । अधिकार हे लाका कायेगु ज्या थौं तक्कया बिश्व इतिहास जुया च्वंगु खः । अधिकारया लागिहे त्वापु जुइ । अधिकार लाका काइह्य व अधिकार लितकाइह्या दथुइ । थव त्वापु लाका काइपि दैत्यत दत्तले जुयाहे च्वनीगु इतिहास जुइ धुंकल । थवैत सुनां पनां पने मफेगु इतिहास जुइ धुंकल । थव अधिकार, थुपि फुक्कसिनं थूगु खँ खः । थूसांनं दैत्यतसै आस् त्वःते मफु । लाकेगु कुतः याइपि पुर्लापि नं दनि, न्हू-न्हूपि प्याहां वःगुनं दु । थव त्वापु ताहाहे जुया च्वनीगु लक्षण दु । लित काइपिसं थःगु अधिकार त्वःते फेनं मखु । मुतु मदयेकं मन् स्वाःगु इतिहास मदुनि । हिलेगु अधिकार नं छगू कासा थै हितुतुं वया च्वंगु धकाः दः लूस्यूनं स्यना बिल । उकिं लूस्यून जिह्य गुरू खः ।

लूस्यूनं दः वलासय् स्यंगु मखु । ववथाय् वयाः स्यंगु नं मखु । लय् नाप लाःबलय् खुसुक्क ह्यापनय् धया

थकूगु नं मखु । अले, लूस्यूननाप जि गबलेंहे खँ त्हाये नंम्ह नं मखु । जि गबलेंहे खंम्ह नं मखु । लूस्यून चीनय् बूह्य, जि नेपालय् बूह्य । लूस्यून नेपाल वःगु मदु, जि चीन वनागु मदु । गनं जि हासी । थये जूसांनं व जिह्य हिलेगु स्यंम्ह गुरू जुल । भिह्य मन् ह्यसीकेत खनेहे माः व नापहे लायेमाः धइगु नियम मखु । आःला फन लूस्यून सी धुंकल । सी धुंकूसां स्वाःह्य मन्थे न्ह्याह्यासितं स्यना च्वंगु दु । व छम्ह लँजुवाः खः । लूस्यून गबलेंहे मसीम्ह गति जुइ धुंकल । दिहे मदीम्ह पृथ्वीया गति थै । गजा स्ह गति धाःसा खवया च्वंगु नुगः मुसु-मुसु न्ह्यीकेत अपरेशन याना बोम्ह गति खः । अपरेशन यायेगु ज्या दुधय् न्ह्यूगु खनाः सयेका काल ।

दुखिते उपचार यायेगु भलसां जापान वनाः डाक्टर व्वना च्वंम्हसिया छन्हु जापानितेगु फिल्म स्वःबलय् चिनियातेत सास्ति यानाः लुत्तुलुयाः हया च्वंबलय् चिनियात इति-इति हिल्लाच्वंगु खन । लूस्यूनया मुतु तज्याइथे च्वंक नुगः मछिन । थःहे स्वदेशितेत बिदेशीतसै खिचायातिहे भाः मदयेक दुःख ब्यूगुली नं स्वदेशीतहे न्ह्यूगु । थव छु दासत्व मखुला ? दासत जक मालिक लेतायेकेगु ज्याय् व्वां जुइ । थःहे मघासे मालिक लेतायेकेत कुतः याना जुइ । दास मनोवृत्ति दत्तले देस थहां वइ मखु । डाक्टर जुयाः दुखितेगु सेवा यायेगु तःधंगु भलसा वां व्छत । थजःपि वास मनोवृत्ति कया च्वंपिनिगु बिचार-धारा हे ह्यापां अपरेशन यायेमाः । अलेहे जक देस मुक्त जुइ धकाः जापान त्वःताः चीन वयाः सहित्य क्षेत्र ल्यया

दिल । अबलें निसें लूस्यून दंत्यतेगु लागीं स्यानां स्याये
मफंगु मिप्वाः जुयाः प्यावां बल । दुखितेगु लागीं व्छया-
चवंगु नुगः सितल याना बीगु हिमालया बरफ जुल । लूस्यून
चीन याम्ह दार्शनिक जुल । लूस्यूनया मि प्वालं कःगुलिं
चीनया दंत्य चीनयागुहे छगू भाग समुद्रय् लाःगु ताइवानय्
बिस्पू वनाः मिपूगु लंकेत कुतः यात । मि पूगु मलं ।
ऊन्-इन् हिइया बल । थौं तक्कनं लंके मफुनि । आप्पु-
आप्पु धकाः हाःगु सः थौंतक्कनं झीसं ताःनि । लूस्यूनयागु
मिप्वालं भस्म मजतलें हालाहे चवनीतिनि । व भस्म जूगु
लूस्यूनं स्वये मखंसां वया सिध्दतसे अबश्यनं स्वये खनी ।

लूस्यूनया किताब तेजिल्लो जूथें वया किपा नं उलिहे
तेजिल्लो । दंत्यतेगु लागीं तस्सकंहे स्यानापुस्से चवनी ।
दुखितेगु लागीं स्यायेम्वाः जि नापं वा धकाः सःताः
न्ह्यज्याज्या वना चवंगुथें तायाः वःबी । थःगु बिचारधारा
व ज्याखें गुलि मिले याये सः धइगु थुंकि वः चकंक्क वयं ।
खं छता ज्या छता याये मज्जू धइगु थुंकि बांलाक हे स्यं ।
लूस्यूनयागु न्ह्यू ख्वाःगु किपा जि गबलेंहे मखं । लूस्यून
जापानं जिहां वयाःली हिल्लेगु त्वःतूगु जुइमाः । हिल्लेगु
छु धयागु सीकूगु जुइ माः । हिल्लेगुलीनं लाका काइपिसं
थःगु रंग यूगु थुइकूगु जुइ माः । बिदेशी लुताहातसें स्वदेशी
दुखितेत सास्ति याःबलय् न्ह्यूगु छु लुताहातसें रंग इला
तःगु चकंक्क वयंगु गथे मखु ? नुगः खःपिं हिल्ले सइमखु ।
नुगः खःगु तंकेगु लंपुइ वनीपिं खवये नं सइमखु । थःगु
शक्ति तनी धकाः न्ह्याबलें ज्वे पिनाः स्वयाः शक्ति देततं
वनी । उंकि लूस्यूनया किपा न्ह्याबलें ज्वे पिनाः स्वया
चवंगु थें दः ताः ।

‘वे’या डाघरी’ वे’ जूगु खनाः हिल्लोपिनित मुगलं
बाल, मनू नइगु समाज धकाः वयनाः खबरदारी बिल ।
‘आह वयू या धात्थेंगु बाखनं’ चयः जक याये दयेवं आह
वयूयात सीगु ई तक्क नं चयः यानाः स्याना व्छःगु वयनाः

दासत्वय् लापित मिखा कनाः स्वयेगु दुरबीन बिल ।
हरेक बाखनं छगू-छगू बेइमानीतेगु मुथां त्वाः ल्हायेगु
सुचं बिल । अले लेख पाखें गथे यानाः थः हिल्ले माः धइगु
पर्दा हे मतमें वयना बिल । अफिमं लथ्य जुयाः मिखाट्टे
कने मफयेक दास जुया चवंपित न्हूगु चीन दयेकेगु बिगुल
थुगु कथं पुयाः न्ह्यलं चायेका बिल । हिल्लेगु बानि त्वःतके
बिल ।

रोगया की म्हसियाःलि रोग नासक दासः त्वःताः
दासलं कः लिसें रोगया कीत छतपतय् जूबलय्, न्हिलेगु
सल्लाह मव्यू । पुखुली कुतुं वंम्ह वेँचाः खिचायात थाहां
वयेके मबीगु सल्ला बिल । थाहां वनेगु कुतः याःसा नोलं
दायाः स्यानाहे व्छ धकाः सल्ला बिल । व संगु खनाः
न्हिलेगु सल्ला मव्यू । कुतुं वने धुंक्म्ह वेँचाः खिचायात
भ्याःहे ई बी मज्यू । वयात ई बीगु हे हानं रोग ह्वयेके
बीगु खः ।

न्हिलेहे मज्यू धयागु खँला खहे मखु । न्हिलेगुली नं
मखुयाय् लाइ धकाः थुइका चवने माः । थ्व नं छगू प्रयोग
खः । खं ल्हायेगु म्हतु दु धायेवं न्ह्याःने लाःथें खं ल्हातकि
दुगु म्ये चब्बुका चवने माले थः । वः दु धकाः न्ह्याःने लाःथें
वः वयनेगु प्रदर्शन यानाः जुलकि ल्हाः तुति मरेका चवने
माले थः । ब्यक्तिगत इमिइर्षा व थःगु स्वार्थं पुति यायेगु
कुनः यानाः थःम्ह याये फुगु मौका धकाः मथूपिनित सालाः
प्रयोग यायेगु कुतः यःसा थुकीयागु फल बांमलाक लायेथः ।
ख्यालिया पात्र यानाः मेपिनित न्हीके बीगु हे लूस्यून-
यात म्ह सीकेगु खः । लूस्यूनं ब्यक्तिगत आक्षेप यानाः
चक्हे मचः । खुसामदी चाकि चुक्किइ गबलें हे मलाः ।
थथे मलाःगु हे न्हिलेगु त्वःतूगुलिं खः । अज्ज बांलाक
धायेगु जूसा वेकःया भासं हे ‘द्वलं द्वः पतिं धस्वाकूसां
अमित भ्याः हे माया याये मखु, दुखितय् लागीं गोरू
जुयाः ज्या याये’ थुगु कथं धाःम्ह चवमि बिल्कुल हे न्हिलेगु

स्वःतुगु गथे धाये ? दैत्यया लागी न्हिलेगु च्यः बुद्धि
स्वःतल । दुखियात थःगु बः म्हसीके बीत गोरू जुइगु
कबुल यात ।

न्हिलेगु छगू आत्म संतुष्टिया प्रतिक खः । दैत्यतसे
थः न्हिलेइयेकेत भयंकर-भयंकरगु बेइमानी ज्या याना
चवनी । गांकाः गां व्छयेकाः थः कःसि स्वयाः गितार थानाः
लथ्य जुया च्वंपिनिगु इतिहास लं व्छने धुंगु दु । थ्व छु
भयंकरगु वेइमानि मखु धकाः गथे धायेगु ? करपित ध्यानाः
थः न्हिलेगु चलनला आः नं गावकं दनि । थः न्हिलेगु
लाका काइ धकाः मेपिनित भाग्यबादी अप्पो जुइके बीगु
व मृत्यु प्रति चिंता याके बिषाः घेराय् दुने तयेगु कुतः
याना च्वंगु बांलाक थूगु खं खः । थ्व इतिहासया घःचाः
अःखनं हीकेगु कुतः खः ।

आत्यसंतुष्टि न्हिलेगुलि मखु, थःगु स्वामित्वया उप-
भोग यायेगुली खः । भाग्यबादी जुयाः मिखा तिसिनाः बः
म्हसीकेगुली मखु, भाग्यया प्रचार याइपिनिगु ज्या
भाग्य च्वं मच्चं स्वयाः बः ज्वयेकेगुली खः । मृत्युया
कल्पनाय् लुकुब्धियाः मखु, मृत्युला छगू अनिबार्थ धकाः
त्वःलेगुली खः । गन श्रुष्टि जुल अन अन्त नं दे । थ्व
अनिबार्थ नियम खः । भ्याय्वं मसीगु मखु, थ्व नियम
थुइकाः सतर्क जुइ वं बरु अप्वः स्वाये फइ । स्वामित्वया
उपभोग यायेगुली पंगलः जुया च्वंगु भाग्यबादी व मृत्यु-
यात थुइके बीत 'पुपु'रो' व 'मृत्यु' धयागु लेख चवयाः
बांलाक थुइक वयना बिल । थये थुइकु थुइकु वनेगु हे ततः
मतः वयनीगु पंगलः चीकाः दैत्य नासक बः दयेके फइगु
खः व थःगु स्वामित्व थःम्हं हे उपभोग याये फइगु खः ।
थःम्हं पुलांगु, बांमलाःगु व बःमलाःगु लं फिना तयागु
हिले सइगु खः । थःम्हं धइथे च्वंगु थःत देबलय् सु, लय्
मताइगु जुइ ? म्हगु आत्मसंतुष्टि खइला ?

हानं 'गरीबी संतोख् गथे कायेगु' धंगु लेखय्ला माया-

दया धइगु खं न्ह्याःनेतयाः दया च्वंपि बिद्वानतेगु खंयात
धू-धू यानाः व्छयेगु ई धकाः, अजःपि बिद्वानतसे माया
लगेज्जूपिथे तुं छाय् भांग्रां भुनाः लेंय् मद्यंगु धकाः
चकंबक धया बिल । माया लगेज्जुगु चीजबीज प्राप्त यायेत
मनूखं छु दुख सह मयाः ? न्ह्यागुं दुख सःयानाः थःत थःगु
दयेके धकाः हे मनू व्वां जुइगु खः । गर्मी दुखित लेंय् मस्त
जुइक वना च्वंगु खनेव ई चुकु-चुकु वंकूगु धाथे हे खःसा
वनं छाय् अथे मद्यंगु ? थःत थःगु खसेलि प्राप्त यायेगु
कुतः अबश्य नं याये माःगु खः । तर, याइ मखु । मयाःगुया
मतलब खः दैत्यया माया-दया वास्तविक मखु । वया थःगु
हे स्वार्थय् दुने लाःगु छगू जाः जक खः । थुगु कथं खने
मदयेक न्हिलेगु स्पंम्ह लूस्यून जूगुलि वयकःयात जि
गुरू स्थापना याना ।

वास्तविक जीवन छु धयागु सीकेत-थुइकेत लूस्यून
व्यनेहे माः । लूस्यून प्रेरणा दायी शक्ति खः । लूस्यून बीगु
शक्ति सुनां लाकां लाके मर्कगु अमरगु शक्ति खः । लूस्यूनयात
सुं धनितसे पाच्युंगुलि नांजाःम्ह मखु । वयकलं गरीबतेत
पाच्युंगुलि हे प्रेरणा दायी शक्ति जुयाः हरेकदेशिया गरीबतसे
थः नाला काल । धनी पाच्युम्ह लेखकयात प्रचार यायेत
षडयंत्र जक याये फइ । षडयंत्र चवुतिकि लेखक चवुनाः
फुना वनी । गरीब पाच्युम्ह लेखक न्ह्याबले १२
बजेया सूर्यथे थिना चवनी । थ्व खं लेखक जुइपिसं
थुइके माःगु ई जुइ धुकल । धनीतेथाय् जन्म
जूम्ह लेखक धनीतेगु हे जक प्रतिनिधित्व याइ, गरीब-
तेथाय् जन्म जूम्ह लेखक गरीबतेत हे प्रतिनिधित्व याइ ।
लूस्यून जापानय् हे च्वंगु जूसा जिम्ह गुरू अबस्यनं जुइ
फइ मखु । छम्ह दुसुनाः तनावनीम्ह लेखक जक जुइ । चीन
वयाः दुखि गरीबत लिसं चवनाः चवसा ज्वयेकूगुलि हे थौं
बिश्वय् दुखितेम्ह लं जवाः थें भाः पिल ।

श्री महालक्ष्मीं

भी सकसितं

यचुपिचु जुयाः

म्हंफयेका चवनेगु

प्रेरणा बीमा

थवहे सकसितं जिमिगु
स्वन्तिया भितुना दु ।

काठमाडौं नगर पंचायत
परिवार

शान्त शान्त नीरव नीरव
थुगु ई लुमुसे गुलि न्ह्यंपु,
छन्त तिमिलां ववस्वया च्वंगु
निभृत निभृत गुलि यंपु ।
लोहंया म्हगस कलकल संगीत
थुगु तिमिलागा पृथ्वी,
नगुया सम कयाः मे हालाचवन
मोहित यानाः प्रकृति ।
दं, स्व थुगु क्षण गुलि कोमलतर
सर्गः धराया आह्वान ; -
रूप मखु थन आत्मा व्वयाव्यु,
प्रकृतिया थुगु सम्मान ।

शान्ता शान्ता स्वांया केशरय्
सुलेमते सुलेमते प्यां वंव्यु,
क्रीत फसं स्वता थकल स्वः
वंत छकः ला आसे धंव्यु ।

लुमदं गवलें वंगु लुमन्ति
जीवनया थुगु परिवेशय्,
सदां सदां ऊं पुलकित याङ्गु
जग-जीवनया आशय् ।
गवलें वा बंच्वंगु सिमा ववय्
पसि तिसिनाः व वङ्गु,
गवलें कोमल लुनिभालय्
स्वां थव थवं व वङ्गु ।
गवलें लुयुगु पसि सिनाः व
मुमुहुं न्हिला दं वङ्गु,
मानो सुपाचं तिमिला ववस्वःथें
न्हायपनय् छुं छें कनिगु ।

थौं शान्ताया केवल याद
त्यना चवन जिगु नुगलय्,
खिउंसे च्वंगु पूखूया छाती
नगुतय् जः त्यें ब्रथें ।

शान्ता कविता

- श्यामसुन्दर सगुजु

चा मू मपुनि तिमिला जां तिमि
सर सर सुथया संगीत,
मानो वं वसिबें पूगुया ध्वनि
नुगलय् जूगु तरंगीत ।
कलकल कुल्लुलु कलरब खुसिया
स्वैगुं स्पर्शं मुमुकाः थें,
जिगु नुगलय् हाइ वंगु लुमन्ति
फसं सिमाया हः धवाःथें ।
फुकस्यां वंत सी धुकल धाइ
थन छुं अस्तिव मन्त,
किन्तु थव जगया गुगुगती नं
अनुभव याना जि वंत ।

तिमिलां वंत फांगां फाय्की
बःगु जःया मुमुकानं
खुसिचां कलकल संगीत न्यंकी
गुलिखे हार्दिक सम्मानं ।

मतिनाया परिभाषा बिल छं
वेदनया अनुभूती,
सत, शिव, सुन्दर अनुभव याकल
जीवनय् छंगु लुमन्ती ।
गीतां सांख्य शंख पूगुया
ध्वनि पिनातःगु थव केवय्,
मानो छंगु आत्मा ह्वैच्वंथें
आत्मसात जुल जिगु नुगलय् ।

स्वां व सिमाया भाषा स्यु थन
फय्या गुपचुप मुमुकान,
फसं पलाः लिकाय्वं दंगु थुगु
घाय्तय्गु उगु आह्वान ।

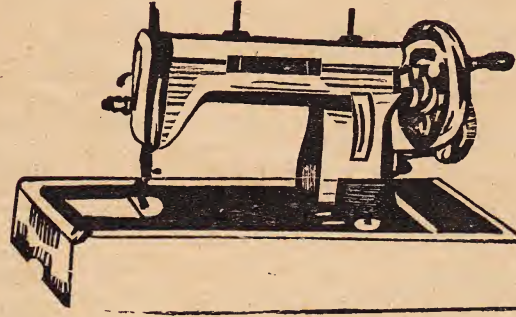
जिमि फुक ग्राहकपिन्न

न्हू दँया भित्तुना

LIGHT AND SOUNDLESS FITTING

SEWMAC
SEWING MACHING

S
E
W
M
A
C

स्यू

मै

क

स्यूमैक
सिलाइ मेशिन

छिकपिनिगु सेवाया निंति बांला:गु व भिगु "स्यूमैक" सिलाइ मेशिन व मेमेगु
किसिमया सिलाइ मेशिन नं जिमिथाय् दु । बांला:गु व भिगु ल्यया: दंगु भावं
कया दिसँ ।

गणेशलाल नकर्मो एण्ड सन्स्

६/५५९ तेबाहा: त्वा: येँ ।

तांपुया लिक्कसं

अनेष्ट हेमिंगवे

खं लडाईया बखतयागु । नैया फ्र म दुगु सुलचं अले धुलं गयाच्चंगु लनं फिनातःह्य छह्य बुह्य सतक सिषय्य पयतुना चवन । लिक्कसं खुसिइ अप्पाया ऋपां दनातःगु तांपु छपु; उकी ट्रक, मिस्त- मिजंत व मेमेपिसं छिना- चवन । खुसिया उखेरपाखे तप्यंगु पाःचा । खच्चर- गाडीत इमूत थें न्ह्यानाचवन । सिपाहिंतसें थःथःगु ब्वहः बियाः गाडाय घःचाः चवनाचवन । घःचाःत सतकय दुनाचवन । पुलि पुलि थ्यंक धुलय तुति दुंवि ज्यापुत तसकं थाकुक् न्ह्याज्याना चवन । तर व बुह्य धाःसा त्वहं थें फितिक हे मसंसं पयतुना चवन ।

तांपुया उखेरपाखे गुच्चकाय तक्क वनाः शत्रुत गन तक दुथ्यने धुंकल स्वयेत जि खटय जुया चवनागु । ज्या ववचायेकाः जि तांपुइ लिहांवया । भाः अन गाडात उलि मद्रु, न्यासि वनाचपांवि नं हा हे । तर व बुह्य धाःसा भाः नं अनया अनंतुं ।

“ए बाः ! छें गन थें ?” -जि न्यना ।

“सानकारलोस” -सुसुक्क न्हिलाः वं कन ।

“सानकारलोस व ब्रूगु थाय् । व थाय्या नां जक काःबलय नं बुह्यायात आनन्द अनुभव जुल । उकिहे व सुसुक्क न्ह्युगु ।

“जि, अन सा, मेय्, फं आदि जयेगु” बुह्यां कन ।

“ए !” - जि वातां चवनाः धया । तर जि वयागु खं थूगु मखु ।

“खः” -वं धाल- ‘इमिगुहे विचाः संचाः याना चवनागुलि जि लिपलात का । सानकारलोसं दकलय

लिपा वइह्य मनु जिहेला खः नि, थुल ला बाउ ! ”

थक्क स्वयेबले व मनु सापू, मेय्पू वा फंपू सुं थें नं मच्चं । जि हाकनं छकः वयागु हाकुगु वसः, उवाः अले नैया फ्रमदुगु सुलचं पालंपाः स्वया । अले हाकनं धया- “बाः ! छिथाय् गुज्वः गुज्वःपि जनावरत दुगु थें ?”

“छु न्यनागु व ! यक्क हे जनावरत दुगु जिथाय्” वं छचं संकल “तर छु याये दक्क दक्कहे त्वःता वयेमाल ।”

जिगु मिखा तांपुया उखेरपाखे च्वंगु एत्रोडेल्टाय लानाचवन । व छगू अफ्रिकी गां थें खने दइचवन । शत्रुत जिगु मिखां खनेत गुबाय्त माली तिति थें धकाः जि अन्दाज यानाचवना । जिगु न्हाय्पं नं उखेर हे लानाचवन । तर बुह्य अफ नं फितिक हे मसंसं अन चवनाहे चवन तिति ।

“अं... .. बाः ! गामय् गुज्वः गुज्वःपि जनावरत दुगु छिथाय् ?” जि हाकनं न्यना ।

“जनावर ला स्वह्य दु- निह् दुगुचा व छह् भौ ।”

बुह्य भुतु भुतु हाल- “प्यज्वः बखंत नं दु अले ।”

“अयसा ईपि सकसितं त्वःता वये माल का मखा ?”

“खः बाउ ! गोलिया च्वांवा गाःगुलि तोपखानाया कप्तानं धाल ‘जि त्वःतेहे माः, छुयाये ।”

“छि काय्- न्ह्याय्पि सुं मद्रु ला ?” - जि न्यना । तर जिगु मिखा धाःसा तांपुया उखेरयागु पाःचाय्हे लानाचवन । अन भाः ह्यहे जक बेलगाडी खनेदनि ।

बुह्यां छचं संकाः जिगु न्ह्यासःया लिसः बिल- “छह्य हे मरु, जनावरत जक दु । भौचिगु ला उलि पीर मरु ।

वं थःगु बिचाः थम्हंतुं याये फु । तर मेपिं छु जुइ थें मस्यु । न्हय्खुदें दये धुं कल । गिनिकवय्या लें न्यासि वये धुन । आः ला छपलाः नं ल्हने मफु ।”

“तर थ्व थाय् च्वनेत ल्वःगु मखु । उ हुंकन थ्यनकि टोटोसाया लागि लें बाइ । अनं भचा उखेर हें, टूक दइ । फुसा उथाय् तक्क हें ।”

“अयसा भचा कासु लने, अले वने का ।” -बुहां न्यन- “टूक गुखेर वनी ?”

“बासिलोन्या पाखे ।”

“बासिलोन्या ! अन ला जिं थुं नं ह्यमस्यु । तर यक्व यक्व शुभाय् दु बाउ ! शुभाय् !”

बुहां तसकं तयानु पहलं अले शून्यगु मिखां जितः स्वत । अले हाकनं थःगु दुःखया कु छुं भचा विकेत धायेगु यात- “भौचां ला शायद थःगु बिचाः थम्हं हे याइ तर मेपिसं छु याइ ? छं स्वये गथे ताः बाउ !”

“म्वाये फु, इपिं नं म्वायेफु ।”

“धात्थें खः ला ?”

“क् ! झाय् म्म्वाइ ?” जिं धाःसा थःगु मिखा न्ह्यःनेया

पाःचाय् तयाच्वना । आः गाडा छगः हे खनेमन्त ।

“तर गोलि प्वेवा गाइबलय् इमिसं छुहे याये फं धकाः ? वहे गोलि प्वेवा गाइगुलिहे ला जिं गां त्वःते माःगु ।”

“तर बाः ! छिं बखुंगःला चायेका हे वल जुइमाः ।”

“खः ।”

“अयःसा चिस्ता छु खें ? इपिं व्वयाहे वनीनि ।”

“खः, इपिं व्वला व्वयाहे वनी; तर जिं मखनकि लिपा छु जुइ ? इपिं गये म्वाइ ?”

“ए बाः ! तयानु लं सा दें आः, जिनापं तु ।”

“चिरञ्जीवि जुइमा बाउ ।” बुन्हा दन । हाकनं धे धे चुल । हुस्तुं चू थें जुल अले धुलय् पयाचच पयतुल ।

बुहाया लागि छुं नं यायेगु जितः सम्भव मजू । ईंटरया आइतवार । फासिस्ट एबपाखे न्ह्यव्वां वइच्वन । सर्गः नक्कव थ्यंक हाकु सुपाचं तम्म जाः । उकिं यानाः फासिस्टतयगु फय्खः नं व्वइमचवं ।

बस्, बुहाया भाग्य थ्वहे कि भौचां थःगु बिचाः थम्हं हे यायेफु । ○ भाय्छू म्ह- भूषणप्रसाद श्रेष्ठ

स्वन्ति नखःया लसनाय् सकल देशवासीपिन्त दुनुगलं भिन्नुना राष्ट्रिय वीमा संस्थान

साहित्य सम्मेलन

साहित्य सम्मेलनम् वने तयनागु । ये तापोक्क । गालं पिने । नारायण गढय । नेपाल भाषा साहित्य सम्मेलन ... ।

खुता: इत्य् बःस वनी धाःगु । जि फंसक वन । हेरा शोभा सःते मानि । वपिया चवने धाःगु । व पिया चवन जुइ । जि न्हापां दना च्व धयागु । लाःसा व दंगु हे खइ मखुनि । धात्थे न्हाःगुलु हे का व । फन थौं जि नं लिबाल । छु पह याम्ह व । मिस्त ... छु धाये । वास्या वास्या मखा सना चवन जुइ । हानं सपः प्याये मानि धाइ । लं फी मानि धाइ । गुपाय् च्वं प्यानुपिं । गनं वने मालकि ला जात्रा म्याः । ... मोतर वन ला ! ? वनी मखु, छाया वनी । छु छः छु छः !” जि कयक्य च्याच्यां हे वया ऊयाः ववय् ध्यन । व इयालब् च्वंचवन ।

“गबायत जाये धुकल पिया चवनागु । जि ला वइ मखुत जुइ धकाः चवने धुंगु ।” वं ऊयालं हे व्छाराक धया हल । जि नं लंकथं हे धयाव्छया ।

“का नु याकनं, खुताः इत्य् बःस न्हाइगु धाःगु । फुक्क पिया चवन जुइ ।”

बःस स्तपय् ध्यन । फुक्क पासापि सूतकेस, बाय्ग व गुन्ता जवनाः दनाचवन । त्वापु वयस्य् वने त्यांवि थें सकसिया कपाः ह्याउंसे च्वं । लालि जाःगुम्हुतु पाकापाका सं । सकसियां व्वाः निह्लां छायेप्यु । गुम्हं गुम्हं स्वांमाः ववखानातःपि- त्वाये न्हाः हे त्याःपि सिपाइंत थें । मन्नायेक जिगु मिखा जिगु तुं न्हय् प्यपुन । वःतय् पुचलय् दुथ्याःम्ह वः । जिगु मिखा हेरा शोभायाके थिक्क तः वन । “सिन्हुः तिताः स्वांमाः ववखायेवं तुं त्वापुइ त्याइ- मखु । न्या मयायेकं ज्याला काये खनी मखु । पुण्यायेवं धमं लाइ मखु । थ्व लफ ध्वंवा खः । परम्परां इपुगु अग्धविश्वासया सराः खः ।” बुषाय् हे छम्ह पासां जि के ध्यन- छं छु च्वबु वनेगु ले ? मेम्ह पासां लिसा काल-

की धाये माली मखुका छु, न्हूगु बाखं च्वयातःगु दु धाःगु । मखुला ?

“पव, गुगु व्वने गुगु व्वने जुया चवन का । छुपु ला व्वने हे माली अन थ्यंक वनाः । छुकपिसं नं ला न्हून्हुगु चिनाखं च्वया तःगु दु धाःगु नि । छुपु निपु हि व्वाइगु चिनाखंत नं न्यंका रीमाः खं ला ।” जि इमित लिसः बिया ।

“थौं कन्हे साहित्यया मोड हिले मपुत । मेमेथाय् देशय् साहित्य गन गन थ्यने धुकल ।”

“मखु, साहित्य धयागु जनताया नितिं जुइमाः । अकि थौं कन्हे जन साहित्यया आवश्यकता जुयाच्वंगु दु ।”

“धात्थे ला प्रगतिशिल साहित्यया विकाश मजुइकं जीवनवादी साहित्यया श्रृजना जुइ धकाः वाक्काः तयेव्वाः । छाया सा थ्व साहित्यय् जीवन दु ।”

“मखु साहित्य धयागु हे जनताया नितिं छः धयागु जूसो जनतां पूगु नं जुइमाः ।”

पासापिनिगु खें न्यंन्यं जितः वातां च्वंका बिल । जितः इमिगु न्हून्हुगु चिनाखंत हानं छक्कः वधथीक मस्वत्तें मथुइ थे जुल । आः ला जितः जीवन धयागु हे खुम्ह कांतसें न्युगु परिभाषा थें अपूर्ण हे खः ला धैथे मतिइ जुल । खसुं मुना तःगु बस्तु थें भस्वष्ट । जिगु थःगु बाखं फुक्कं भस्वष्ट । थम्ह हे मथुया वन ।

“ख ला साहित्यय् न्हूगु मोड हये हे माः । तर च्वः बुद्धि जाया च्वंपि जनतातय्त गुकथं साहित्यय् नुगः ववखायेका बीगु ! खः, साहित्य, सुपांचय् मन्ना थवयेकेगु बकंफुस्तु भावना जक जुल धाःसा जीवनया नामय् त्वापालं पुनातःगु जीवन जक जुइ । तर जीवन सुयाके दु सुयाके मडु छुं हे मसिल । किसान वर्ग सोसित खः धाइम्ह व हे बालि तये महः धकाः कू नया च्वनी । जनतां थूगु माय् नाः धाइम्हं थम्हं हे मथुइक च्वया

चवनी । प्रगतिशिल धकाः चित्लाय् दनिम्हं द्योः मखासे
जा हे मनइम्ह जुया चवनी । जिगु मिखा बःस पिया च्वंवि
साहित्यिक बासापनिगु व्वसाय् जुत । ल्हातय् म्वःसिम्हः ।
म्हूनुसिइ ह्याजेंगु उन । गःवतय् स्वांमाः यग्गाना च्वंगु ।
कपालय् जाकि सिम्हः । इमित व्वना च्वच्वं हे जिगु
म्हूनुसिइ सुनानं बिचाः उसि उसि याना हः थें जुल ।—
प्रत्येक मनूया जलय् किपालु दइ थें प्रत्येक किपालुइ नं
जीवन दइ । जीवन व किपालु नितानं हे धात्थेंगु साहित्य
खः । चि मडुगु सवाः सुयां यइ मखु । सवा मदयेक सुं
म्वाये यइ मखु । अकि थौया साहित्यं फुक्कसित सवाः बी
फयेमाः ।

बःस हल । फुक्क बःसय् थहां वन । हेराशोभा व जि
नं गुन्ता व्वनाः बःसय् थहां वना । बःसय् थहां वनाम्हे-
सिया छाय् थें मस्तु, छचं तग्गःजुया वल । नुगःपाय् फय्
जायाः तफकाः जू थें चवन । जाल मखि बःसय् चवने धुन ।
यलय्, लवपय्, म्हाबलें व सं जक वनेगु । थौकन्हे म्हाधाय्
वंसां वःमं जक । अय्सां छाय् छाय् जितः न्हूगु अनुभव

थें जुया चवन । बःसय् दुने छम्ह निम्ह निम्ह मेपि पेसेग्जरत
नं सिम्हः तिनाः स्वांमाः व्वखानाः ग्वाः नयातःपि । जितः
बिचारं काकः बुह्या याना बिल ।— “थुपि सी हे माःपि
जूसा स्वांमाः व्वखायेवं तुं म्वाइला ! सिम्हः तीव सि
जुइ ला । लाःसा बःस कुतु वन धाःसा स्वांमालय् व्वनाः
हुस्तुं पुया चवने धकाः मखा जुइ । जितः हिले मास्ति
वल । प्रगति शिल मनूतय् बिचाः खनाः । इमिगु अन्ध-
विश्वास खनाः । जितः इमिसं तिना वःगु सिम्ह, इमिसं
व्वखाना तःगु स्वांमाः जक त्वाल्ल चवन । जि मिखा
तिसिना । हि चिच्चाः दन । सोतिपाय् यान्ताध्याःता
खाना चवन । जि थः थम्हं हे ग्यासें वल । जि थःके छववः
मचायेकं न्यना । “धात्थें जि वना चवनागु । जि गन ?
थ.त थम्हं पचिपचि याना स्वया । लिपा लिकसं च्वम्ह
हेराशोभाया ववाः जलं तिनि कुमि गुत । जिपि साहित्य
सम्मेलनय् वना चवनीपि । नारायण म्हाय् । नेपाल भाषा
साहित्य सम्मेलनय् ।

जिमि ग्राहक व सकल नेपाःमिपिन्त नेपाल सन्वत १०६६ न्हू दँया भित्तुना नेपाल रेडिमेड स्टोर्स

जिमिथाय् मिजंतय्त सूट, कमिज, पाइन्ट, अले मिसातय्त कोट, कार्दिगन, सारी,
बेलबटमसूट, बाबासूट, जाकेट, पाइन्ट, कमिज व छि मस्तय्त मदयेक मगाःगु
बसः सकतां तयारो दु ।

छितः यःरु, लवःरु वसः लय्याः क्यया दिसँ ।

नेपाल रेडिमेड स्टोर्स

न्हू सतक

(अमेरिकन लाइब्रेरीया म्हाःने)

सुथया प्रतिक्षाय्

जगतबहादुर जोशी,
पाल्पा, तानसेन

कां-द्युं गु चा
अग्धकारया सिलखं त्वपुयाः देनाच्वंगु संसार
द्युं यात थःगु तिसलं चिरर् फायाः
सुथ सःततं हखा हाल,
‘कुकुलियां कू’
गलय् कुकु चवनाच्वंह्य माखा
थःगु ह्यगसय् सलल बाः वनाचवन
ग्वंगःया थवःगु सलं वयागु ह्यगस गुइ
फकुक्क अन छगू चिरंगु भ्खाव्वइ -
हानं शान्त जुइ
ह्यगसय् रेशमया सुनौला संसार थायां
माखां मायायां क्धातुगु निभाः लायेहइ
कुट् ... कुट् ... हाहां मत्त सःतिइ
अलय् टप्प टप्प ... च्वकि सिनामयेगु स्वयी
कन्हैया हाकुगु किचःयात द्यायेत
वं थःगु ह्य जिक्व फुलेयाइ
ह्यगसया रीच
चाचाःहिह्युं क्वात्त चबुइ माखाया
द्युंय् त्वत्वपुयाः ह्य फुलेयायां
माखा हली जोर जोरं
क्वाट् ... क्वाट् ... क्वाटांक
क्वाट् ... क्वाट् ... क्वाटांक
ग्वंगः आय्बूचांइ आःला
अन्नं सुथ मवःनि
द्युंया वथुइ जिक्व ककुसालाः
सुथ सततं हानं ग्वंगः हाली
‘कुकुलियां ... कू ...’
सुथया पलसा

वल विदम्बनां-गुं भौ
ऊयाप्प वं ज्वन गःपः
अलय् त्वःशुल पपू ग्वंगःया
द्युंया खोर दुने
फार ... फार ... फार ... फार
भार ... भार ... भार ... भार
घाय्- ग्वंगः हाय्का चवन द्युंगु संसार सारा
भार भार संकक थःगु पपू
नाइगु पपू पपूया सुपांय् व्वइ
कुलांया होसींछि ह्याउंइ
हि हिया लालि
हिया सागर छिनाः
झःतुइतुइधाःगु गां न्ययाः
आस्थया ह्याउं सिहः तिथेत
बल्ल वल सुथ मय्जु
जिगु छेया लुछा उलुइ
थर थर छीः लहाः जिगु
क्वाःगु हि छनाः ग्वंगःया
विस्वास काइ माखां हानं
ह्यगस थःगु द्युंय् लुनाः
न्ह्या ग्वंगः बुइकेगु
तर जिगु नुगःया वराज दुने गनं
छह्य विकिचाधिया छुंवा
कानाः सुकृगना च्वंगु जुइ
अलय् जिगु मतिंमतिं धाइ
‘छन्त गुह्य दुर्बासाथा सरा लाःगु दु सुथ !
थथे सधां गुं भौ न्ह्याःने न्ह्याःने तया जुइत ?’

स्वप्न चिनाखँ

सुरेन्द्र शास्त्र, त्रिशुली

सूर्यमुखी-स्वां

नेपाःया तमवःछयंत

यःगु वयवयात हाकुतिनाः

सूर्यः-जक तुलुतुतु

स्वया च्वनीपि

सूर्यमुखी-स्वां चः ।

नेपाःया धरातल

नेपाःया धरातल समतल मजू,

गनं यथ्याः गनं वथ्याः ।

यन,

वथ्याःथाय् च्वंपिसं सिद्धाज्या याइ,

यथ्याःथाय् च्वंपिसं सामाज्या याइ ।

नेपाल-सुन्दर, शान्त, विशाल

जिगु मिळाय् पति चिनातःगु दु ।

जिगु ह्याय्पनय् कपाय् स्वयनातःगु दु ।

जिगु म्हनुइ पाकां सुयातःगु दु ।

जिगु ल्हाती नकि तानातःगु दु ।

जिगु बुगलय् तालं वययातःगु दु ।

उकि

प्रजातान्त्रिक अधिकार छपलाः

बाबण यानावना -

नेपाल-सुन्दर, शान्त, विशाल चः ।

स्वप्न चिनाखँ

नगु, सवध

शान्ति

कोलाहल दुने दुने

पिज्वया च्वनी- 'शान्ति-शान्ति'

भुरुरर भुरुरर

व्वइ वखुंत, व्वयेकी वखुंतय्त

बन्दूकया सलं ।

शक्ति

जःयाके

व्युंथाय् अप्वः शक्ति वइ !

अहं मखु

अन्धकारं हे वंत

अप्वः धीकीगु खः ।

सूर्यः

सलमल योगु जःया निर्ति

फुकस्यां माली सूर्यः

सूर्यः ला अज्याःह्य खः

गुह्यास्यां अल्याख नगुया

जः लाका कयाः

चः जक चिना च्वनी ।

दंगु, भिगु व गंगु छुसि माःसा

चतुरमानया चिपखः

लुसंका विसं ।

चतुरमान

दःखाधः, यतखा

(कम्पुकोटवा न्हःनेसं)

(४) पेज्या ल्यं

या प्रज्ञापारमिता सफुती, "परमभट्टारक महाराजाधिराज परमेश्वर श्री शंकरदेव राज्ये" धका: चवयात:गुलिं थ्व नेपाल सम्बत जुजु शंकरदेवया डलय् पिहां वःगु तर्क यानादीगु दु । थ्व विविध तर्कवितर्क स्वयां न्हूकथं नेपाल भाषाया बिद्वान् च्वमि भाजु ठाकुरलाल मानन्धरजुं "मानगृह व कैलास कूट भवन-मंगः व तंगः" (नेपालभाषा पत्रिका, पोहेला ५, १०९४) स न्ह्याथनादीगु खँ नेवाःते संस्कृतिनाप क्वातुगु सम्बन्ध दुगु खँ खः । लिच्छविकालीन विशालनगर-मालिगाउँया लाय्कू मिनसैलि ग्वलय् लाय्कू दयेकाः न्हूगु सम्बत् हिल, व सम्बत् सुनां हिल धइगु खँ धाःसा रहस्यमय जुया च्वनतिनि । अभिलेखय् "नेपाल सम्बत्" धकाः चवयातःगु लिपा जक खने दुगुलिं धिद्वान-तय्सं केशर पुस्तकालयया वंशावली 'पशुपति भट्टारक संवत्सर' थबले हे पिकाःगु खँ चवयातःगुलिं नेपाल सम्बत्या ह्यापांगु नां थ्व हे जुइमाः धकाः माने यायेफु । थ्व नां ताहाकः जुयाः वा जनताय् भयलय् मपुनाः व थ्व न्हूगु सम्बत् नेपालःवेसय् जक प्रचलित जूगुलिं लिपा नेपाल सम्बत् धाःवंगु खनेदु । यथे यक्वं ऐतिहासिक ज्याया नां मेकथं छ्चःवंगु उदाहरणत बीफइ । तापाक छाया् वि. सं. २०१८ बंशाख १ गते उद्घाटित 'नेपाल स्मारक' यात झीसं थौंकल्लय् शहीद-ध्वाखा धयावया च्वना, 'भूकम्पो-द्वार स्मारक' यात भूगोलपार्क धयावया च्वना ।

नेपालया इतिहासय् थ्व नेपाल-सम्बत् छगु सीमा-रेखा जूगु दु । ई. २५० निसं शुरु जुल धकाः माःप्युगु लिच्छवि-अर्थात् प्राचीन काल थ्व सम्बत् शुरु जुइवं अन्त्य जुइ । थुकथं नेपालया इतिहासय् अन्दाजी ई. २५० निस्यं ई. ८७९ तक प्राचीन (लिच्छवि) काल खःसा ई. ८७९ निस्यं पृथ्वीनारायण शाहं ने. सं. ८८८ (ई. १७६८) सं नेपालाः त्याकूगु तकयात मध्य (मल्ल) काल घाइ,

बाखंचा

शान्ति

श्याम डी कुमाः

नये मखनाः वां वां खायाच्वंयि थः मस्त स्वस्वं ह्यय्, लंपाता मदुह सिरमांनं, भगवान बुद्धया न्ह्याःने वनाः, निपा ल्हाः प्यपुं कु प्यपुं कुं प्रार्थना यात- 'तथागत ! छलपोलया देशय् थ्व गुज्जःगु शान्ति खः ? थन ला शान्तिया नामय् जिपि थें ज्वःपि सर्वहारात नये मखनाः वां वां खाया च्वने माःगु बाध्यता दु ।'

सुयागुं कलाचायापुगु सः न्यनाः, ध्यानमग्न जुया बिज्यानाच्वं ह्य भगवान बुद्धं बुलुहुं मिखा कना बिज्यात । अले सिरमांयात छक्वः पुलुक स्वयाः धया बिज्यात - 'जिगु न्ह्याःने वयाः जक आभये धाये फुगु हे छिमिगु कमजोरीया चि खः । शान्ति अर्थे वदमखु । शान्ति ह्येत ला दकलय् ह्यापां अन्याय नाप नि ल्वाये फयेके माः । उर्कि लिज्यायेगु मखु मनू छ, न्ह्याज्या । न्ह्याज्यायेव हे तिमि शान्तियात ध्वदुके फइ । छंगु ह्यगसया शान्ति छःत दइ हे तिमि, धात्थें नं दइ तिमि ।'

भगवान बुद्धया थ्व खं न्यनाः सिरमां दाजुया पित्याः मिखाय् मि च्यात । सिरमां लिफः मस्वले न्ह्याव्वात धात्थेंगु शान्ति मालेत, धात्थेंगु शान्ति ह्येत ।

अले ने. सं. ८८८ (ई. ८७९) निस्यं थौंकयात आधुनिक काल घाइ । थुकथं नेपाल सम्बत् प्राचीन व मध्यकालया निविवाद सोमा-रेखा जुयाच्वंगु दु ।

लिपागु नेपाल सम्बत् शुरु जूगु थौंसवयाः किइसः वंजक न्ह्यावया जुया नं थुकिया प्रामाणिक अभिलेखत प्राप्त मजुयाः थ्व सम्बत् शुरु जुयाः सच्छि-निसः वंत्कयात 'अन्धकार-काल' धायेमाला च्वंगु दु । सफू-ताडपत्र नाश जुयाः रिक्कई मद्यावंगु खास कारण भारतं हिन्दुधर्मया कट्टर समर्थक शङ्कराचार्य (अ. ई. ७८८-८२०) वयाः

नेपालय् धार्मिक आक्रमण या:गु, भारत, कर्णाटक नान्य-
देव ने. सं. २७५ सं हताल व:गु, छुं भचानक स्यंकलां
पश्चिम नेपाल सिजां (जुम्ला) ब:ह्य आदित्य मल्लया
ने. सं. ४४८ या आक्रमण व इतिहास-प्रशिद्ध भारत,
वज्जालं ब:ह्य सुल्तान समशुद्दिनया ने. सं ४७० या
भयानक आक्रमण थुक्रिया कारण जुडफु ।

चव्य् चवयागु खं स्पष्ट जुल नेपालय् थ:गु हे मौलिक
कारणं विकास:गु कछलाथ्व पारु (कार्तिक शुक्ल प्रतिपदा)
अर्थात् ह्यपूजा खुम्ह शुक्र जूगु स्वंगू सम्बत् दु- ह्यापांगु,
निगूगु व लिपागु नेपाल-सम्बत् । थ्व परम्परा थौंस्वयां
स्वर्द्धोफिगुस: (१८९७) दैनिस्यं प्रचलित जुयावया
चवंगु दु । उकिमध्यय्- लिपाथागु नेपाल-सम्बत् जा
नेपा:मिते सम्बत्-संस्कृति धायेवह: जुडक दैय्दैसं ह्यपूजा
या:क: वयाचवंगु हे दु । जय नेपा:मिते संवत्-संस्कृति !

लिधंसा

१. धनबज्र बज्राचार्य- लिच्छविकालका अभिलेख, वि.
सं. २०३०, पौ १६-१८ (मानदेवहरूले व्यवहार
गरेको संवत्)

२. शङ्करमान राजवंशी- लिच्छविसंवत्को तिष्ठक, वि.
ने. सं. १०९४ (वि. सं. ०३०)

३. शङ्करमान राजवंशी- लिच्छविसंवत् र नेपाल
संवत्को बीचका लिच्छविवंशहरूको विवेचना, प्रज्ञा-
१२, वि. सं. २०३१ पौ ८३-८९

४. धनबज्र बज्राचार्य ('प्रश्नोत्तरका सम्पादक')- बाबुराम
आचार्य र उहाँका कृति, वि. सं. २०२९, पौ २३-२४

५. Ram Niwas Pandey- Application
of Nepal Samvat in the Medieval
Inscriptions of Nepal. Journal of
the Tribhuvan University, vol. VIII
No 2 (oct. 1967), pp. 53-69.

६. सूर्यविक्रम ज्ञवाली- नेपाल उपत्यकाको मध्यकालीन
इतिहास, वि. सं. २०१९, पौ १-१० (नेपाल-संवत्)

७. ठाकुरलाल मानन्धर- मानगृह व कैलासकूट भवन
(मंग: व तंग:), नेपाल भाषा पत्रिका (तपपौ),
ने. सं. १०९४ पोहेला ५, पौ ९-१४

८. बाबुराम आचार्य- प्राचीन नेपाल, नेपाली,
पूर्णाङ्क ४२

नेपाल संवत् १०९६

न्हूदँया भित्तुना ज्वना:

भाजु दुर्गलाल श्रेष्ठया चिनाखँ मुना

'जिपु जि'

नेपाल आखलं छायापा

रहातं चवया: लिपि विकास समिति

पाखे पिदंगु दु ।

भी या य:सरिपुन्हिया ल्या:

अन्तरराष्ट्रिय मिसा दँया लसताय्

नेपाल भाषाया नांजा:पिं व न:लिपि

मय्जु च्वमिपिनि च्वसुं छायापा

'मिसा ल्या:' जुया: पिदनी

नी

या धातू

नूदया भितुना

राष्ट्रियता व राष्ट्रिय गौरवयात स्वाकातयेगु हे थौं झोगु न्ह्याःने दनाचवंगु छगू न्ह्यासः खः । जनतायात गुलि स्वतन्त्रता वइ उलि वं थःगु दायित्व पूर्वकेत सक्षम जुइगु खः । तर सुं अयक्ति वा वर्गया थःगु स्वार्थया कारणं इमि दथुइ अन्तरविरोध नं दयेफु, गुंकिघानाः थुंकिघात पंगलः वयेफु । उर्कि गुबलें आम जनताया स्वतन्त्रताया थव न्ह्यासःयात उज्वःपिं महत्वाकांक्षि वर्गया 'स्वतन्त्रता' या परिभाषां कयकुंका बिइफु । मेखें न्ह्याबलें पित्याः व प्याःचाःया दथुइ स्वानाचवनेसाःपिनि न्ह्याःने थःगु सुसंस्कृति व राष्ट्रियता धइगु गुलि ताचवनीगु खँ खः धकाः न्ह्यासः चवनेफु । घात्थेला नये त्वनेया धन्धा स्वाःलेवं जक राष्ट्रियता ल्यनी धकाः नं कीसं धायेनफु । थुंकिघा मू भः चेतना खः, गुंकि जनतायात स्वतन्त्र जुइगु स्यनी, वयात न्हू कथं स्वायेगु स्यनी, वयात थःगु राष्ट्रियता व संस्कृतिया रक्षक जुइगु खँ स्यनी । थुंकिघात छुं भचा अपुक व

याकनं साहित्यं बिइफु धाये बलय् अप्वः खँ जुइमखु । उर्कि राष्ट्रियता व जनतायात लुमंकाः न्ह्याज्यायेगु चवमि भाजु मयजुपिनिगु मू दायित्व खः । थन छगू हानं न्ह्यासः दनेफु, थनया धात्थेपिं जनतां साहित्यय् गुलि अभिरुचिकाः । थुंकिघा लिसः कीसं थयें बिइमफु । उर्कि कीगु न्ह्याःने छगू हाथ्या जुया दं वइ इल्ल समस्या । तर इल्ल समस्या दुने छगू न्ह्यासः बुइ छह्य न्हूह्य मनु बुइकेगु, इल्ल समस्या दुने छगू न्ह्यासः दनी थःनं न्हूह्य जुया स्वायेगु, छगू न्हू कथं स्वायेगु । झोगु न्ह्याःने, चेतनाया लसां दुपि सुयां न्ह्याःने, अज्य सकय बुद्धिजीवी वर्गया न्ह्याःने थव फुक्क फुक्कया त्वःगु लिसः लुइकेत प्वमिखां स्वयाचवनी ।

कीसं धाये न्हूदं थवया प्रगति खः । न्हूदं थव समस्या ज्यकेगु ज्याय् अवश्य पलाः न्ह्याज्याकी कीत प्रेरणा बिइ । न्हूदंया थव हे भितुना ।

'कुलां'

(निगूगु ल्याः)

पाटन क्याम्पसया विद्यार्थीपिनि पाखें पिहे दनीन

स्वलाय् छक्कः

'लबु'

ससक्त युवापिढिया सःज्वना पिदनी

लुमंक स्वयाःदिसं ।

'हःसय् हाइसय्'

खवपया बाखंमिपिनि

बाखं मुनाः पिदन

पिकाक

मू- २।५०

वंगः सः मुना

खवपः

'की' नेपाल भाषाया छगू जक लय्पौ नेपाल भाषा व साहित्य बिकासया तातुनाः पिदना च्वंगु खः । इलं घ्वाना यंकूथे 'झी' या मू छतकां स्वम्बः यायेमाःगु खँ 'की' या ब्वमिपिसं थुइका दी धइगु मनंतुना ।

तर ब्वमिपिसं,

कीया फिनिगू ल्याःया दां न्ह्यथ बियादीसा निगू 'झी'
कीया नीप्यंगू ल्याःया दां न्ह्यथ बियादीसा खुगू 'की'
झीया सुइखुगू ल्याःया दां न्ह्यथ बियादीसा गुंगू 'की'
सितिकं बिइगु ग्वसाः जूगु खँ कने दयाः लय्ता ।

थ्व नांजाःपिं व नःलिपिं च्वमिपिनिगु ग्वसुग्यंगु च्वसु व छितः यःगु मेमेगु ब्वँसा ज्वनाः पुन्हि पतिकं पिदनी । नापं इलय् ब्यलय् पिदनीगु तपं पौ छिकपिनित आपलं ज्याय्ख्यले दइगु आशा याना ।

उकिं मेगु ल्याः निसें 'की'या न्हूगु भाः, क्वय् न्ह्यथनाथें जुइ -

१ गूया	१।५०
६ गूया	८।००
१२ गूया	१५।००
२४ गूया	२७।००
३६ गूया	४०।००

('की' यात ह्निथं ब्वलंकेत छिकपिनिगु ग्वहालि व सल्ला साहुति दइगु आशा याना ।)

की १९/१५९ :

का. म. अ. द. नं. २२/११०

नेपाल संबत १०६६

न्हूँया भिनुना

होण्डा

HONDA

HONDA

मोटर साइकल व स्पेर पार्ट्स्या निंति लुमंका दिस् ।
अथे हे होण्डा पावर टेलर व होण्डा जेनेरेटर नं जिमिथाय् दु ।

स्यामुकापु ट्रेडिङ्ग कंपनी

ज्योतिभवन, कान्तिपथ, कान्तिपुर

फोन नं. ११४९०

थाकू :- चांमुद्रा प्रेस, यतखा, ये । फोन नं. १३६५२